

КРЪГЛА МАСА „СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ НА СИГУРНОСТТА В КИБЕРПРОСТРАНСТВОТО НА БЪЛГАРИЯ”

ВЪВЕДЕНИЕ

о.р. ген. м-р Стефан Димитров - председател на УС на СОРА

Развитието, усъвършенстването и разширяването на киберпространството върви с големи темпове. Ако днес потребителите на интернет приближават **2 млрд.**, то в близките години се очаква да се удвоят за сметка на развиващите се страни. В големите страни се обръща особено внимание на научния сектор за интернет. В САЩ са напреднали с развитието на цяла наука - **Computer Science**. Не изостават в тази област Китай и Индия, а малко по-назад са РФ и Израел.

Според **Миша Глени**, е подготвена почвата за **студена война в Интернет**. Повод за това негово заключение са фактите, че правителството на Великобритания е публикувало в своята стратегия за сигурност - стратегия за национална киберсигурност, а САЩ са създали свой щаб по отбрана в киберпространството. По негови прогнози в тази студена война ще бъдат въввлечени РФ, КНР, Индия и Израел.

Има **вече редица примери за големи кибератаки**: 2007г. - срещу **Естония**; 2008г. във войната срещу **Грузия**; 2009г. при терористичните атаки в **Мумбай** са използвани интернет телефони, а вчера съобщи за хакерски атаки срещу ядрените заводи на Иран в Бушер.

По официални данни от САЩ, числото атаки срещу Американския конгрес и правителствените сайтове е около 1.6 млрд. на месец. Атаките са два типа: лов на информация и опити за блокиране на системата.

Да си спомним наскорошния скандал с WikiLeaks, където бяха публикувани 90 хил. документа на американските военни за войната в Афганистан за периода 2004 - 2010 г.

Направено изследване, сред ръководители на компании в САЩ, показва, че 54 % от тях са били подложени на несанкциониран достъп, а на 66% от тях са нанесени вреди на операциите им.

Накратко, каква е ситуацията в момента в световен мащаб в тази област:

В САЩ киберсигурността е приоритет в националната сигурност. **Работи** се усилено и вече е създадено киберкомандване към Стратегическото командване на Пентагона; кибервойски с щат 1000 човека, провеждат се учения, изготвят се стратегии и тактики на действие; създава се нова версия Интернет (MNP) за военни цели. В рамките на Министерството на националната безопасност действа подразделение с приложение на специална програма „Айнщайн” за пресичане на опити за влизане на хакери в правителствените компютърни мрежи. Споменава се за „кибероръжия” - логически бомби, ботнети, микровълнови излъчватели /изгарящи микросхемите в радиус няколко мили/.

Великобритания - създаден е Оперативен център за киберсигурност, подчинен на Щаба за правителствена свръзка, също основен елемент от осъвременената Стратегията за национална сигурност. Освен това, ще бъде създадено агентство за борба с киберпрестъпността, което ще координира правителствената политика в тази област.

В НАТО има център за киберотбрана, но защита на компютърните мрежови системи е приоритетна задача и ще залегне в бъдещата Стратегия на НАТО /която ще бъде огласена през м. Ноември, 2010 в Лисабон/.

Повечето страни имат собствени системи за киберотбрана, но те не са обединени в рамките на НАТО. **Повече ще бъде представено в лекцията на ген. Съби Събев.**

ЕС

Има информация, че системите на ЕС са най-слабо защитени. Предстои сериозна работа за обединяване на усилията на държавите членки за съгласувани действия, така както бе направено в областта на енергийната сигурност /газта/.

В същото време, Съвета на Европа е единствената международна институция приела документ против киберпрестъпността. Той влезе в сила през 2004 г. и е подписан от 22 държави, в т.ч. и САЩ.

РФ и Китай отказаха да го подпишат.

Китай

Работи се усилено за поставяне на заграждения срещу хакерските атаки от САЩ и др. За тази цел е разработана специална информационна система **Kylin**, която се монтира на РС от правителствените и армейски подразделения. Китай активно действа в киберпространството с атаки срещу САЩ.

Китай е въвел строга цензура в интернет, която се явява търговска бариера, пречеща на работата на европейските компании в страната.

Неотдавна завърши и спора между САЩ и КНР по работата на Гугъл.

Китай широко практикува и кибертормоза - наети са 280 хил. души, които „работят” под форамата на обикновени участници в чатовете, неудобни на властите. Тяхната задача е да се внесе обръкване в дискусиите между участниците.

Русия

САЩ и Великобритания изнасят данни за кибератаки от руски хакери към правителствените киберсистеми и особено към системите на службите за сигурност. Фирмите на тези държави също се жалват от тези хакери, стремящи се да изземат съвременни технологии.

Кремъл финансира интернет-фирмите, разпращащи съобщения в поддръжка на режима или саботиращи сайтове, критикуващи властта (кибертормоз). Интернетата в РФ се следи непрекъснато и е под контрол на властите.

Използва се и кибершантажа - престъпници срещу замогващи се фирми.

РФ не желае да приеме документът на СЕ, тъй като се опасява от нарушаване на традиционната представа за суверинитет.

България

Има достатъчно данни не само за хакерски атаки, а и за извличане на информация, за копиране на банкови карти, в т.ч. и за детско насилие в интернет.

Повече - от нашите докладчици и в дискусията!

*
* *

В днешно време, **съгласуването на политиката за сигурност в киберпространството** е **изключително** сложно. Това засяга такива проблеми, като цензурата в Интернет, националния суверинитет, както и характера на някои правителствени режими не признаващи редица международни договори и споразумения. Освен това, често не може да се определи кой стои зад атаката - държавата, хакер - свързан ли е с дадено правителство или е „единак“.

*
* *

Целта на тази кръгла маса е да алармираме обществото за необходимостта от ефективни мерки срещу киберпрестъпниците; да се обмени информация между гражданите-експерти и институциите, занимаващи се със киберсигурността; да подскажем на властите за актуалността на проблема и необходимостта: киберсигурността да залегне като един от приоритетите в Стратегията за сигурност; да препоръчаме модел на подход при решаване на проблемите /избор на този на Китай и РФ , или този на Швеция, САЩ или Великобритания/.

София,

28.09 2010 г.